

REGERINGSKANSLIET

Kommenterad dagordning

rådet

2015-10-14

Miljö- och energidepartementet

EU-nämnden

Miljö- och jordbruksutskottet

Rådets möte (miljö) den 26 oktober 2015

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen

Icke lagstiftande verksamhet

2. (ev.) Godkännande av A-punktlisten

Lagstiftningsöverläggningar (Överläggningar om unionens lagstiftningsakter enligt artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

3. (ev.) Godkännande av A-punktlisten

4. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/87/EG för att främja kostnadseffektiva utsläppsminskningar och koldioxidsnåla investeringar (första behandlingen). Interinstitutionellt ärende: 2015/0148 (COD)

- Riktlinjedebatt

Bakgrund

EU:s övergripande klimatmål är att den globala uppvärmingen ska kunna hållas under 2 grader Celsius. 2009 antog EU ett mål om att minska unionens utsläpp av växthusgaser med 80-95 % till 2050. EU:s klimatmål utgör en viktig grund för de internationella klimatförhandlingarna och arbetet med att ett globalt avtal för tiden efter 2020 ska kunna antas vid

det tjugoförsta partsmötet under FNs ramkonvention om klimatförändringar i Paris i december 2015.

I oktober 2014 beslutade Europeiska rådet att utsläppen av växthusgaser ska minska med minst 40 % inom EU fram till 2030 jämfört med år 1990. Europeiska rådet beslöt samtidigt att målet ska nås genom att utsläppen inom EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU ETS) minskas med 43 % fram till 2030 jämfört med 2005 och genom att utsläppen i den icke handlande sektorn minskas med 30 % under samma tidsperiod.

Beslutet från Europeiska rådet innehåller även vägledning till utformningen av handelssystemet för den fjärde handelsperioden, år 2021 – 2030. Bland annat ska taket för antalet utsläppsrätter i systemet minskas med 2,2 % årligen från och med 2021. Fri tilldelning av utsläppsrätter ska fortsätta ges till sektorer som anses utsatta för avsevärd risk för koldioxidläckage. Europeiska rådet beslutade också att en fond för modernisering av energisektorn i fattigare medlemsländer med låg BNP per capita och en innovationsfond ska inrättas. Vidare beslutades att 10 % av alla auktionerade utsläppsrätter ska tillfalla medlemsstater med en BNP per capita under 90 % av genomsnittet i EU. Resterande 90 % fördelas mellan medlemsstaterna baserade på historiska utsläpp, utan att minska andelen som auktioneras i systemet.

Kommissionen presenterade den 15 juli 2015 ett förslag till hur förändringarna ska genomföras genom ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG för att främja kostnadseffektiva utsläppsminskningar och koldioxidsnåla investeringar (första behandlingen).

Det luxemburgska ordförandeskapet har presenterat tre diskussionsfrågor för orienteringsdebatten som rör ambitionsnivå, koldioxidläckage och fri tilldelning samt finansiering.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen ställer sig positiv till att kommissionen har lämnat ett förslag till ändringar av EU:s handelssystem (EU ETS) i enlighet med Europeiska rådets slutsatser från oktober 2014. Regeringen anser att det är väsentligt att EU så snart som möjligt genomför beslutet att minska utsläppen med minst 40 % till 2030.

Som svar på första frågan avser regeringen betona vikten av ett stabilt, långsiktigt, förutsägbart och välfungerande EU ETS med stärkt prissignal för att uppnå EU:s långsiktiga klimatmål på ett kostnadseffektivt sätt.

Regeringen avser framföra att EU:s system för handel med utsläppsrätter bygger på principen att prissätta utsläpp och att förorenaren betalar. EU

ETS måste styra mot de långsiktiga målen till 2030 och 2050 och förslaget från kommissionen behöver i vissa avseenden stärkas.

Regeringen avser betona vikten av auktionering av utsläppsrätter som den huvudsakliga tilldelningsprincipen inom EU:s handelssystem. Regeringen avser stödja kommissionens förslag för att en fastställd andel av utsläppsrätterna ska auktioneras och anser att en så hög andel auktionering av utsläppsrätter som möjligt bör uppnås för att kunna genomföra principen om att förorenaren betalar. Utgångspunkten bör vara att andelen ökar över tid.

Regeringen avser framföra att utsläppsrätter som inte tilldelas i den tredje handelsperioden ska undanhållas marknaden. Effekten av inrättandet av reserven och de nu aktuella förslagen måste följas noga över tid för att säkerställa att handelssystemet fungerar väl och bidrar till de långsiktiga målen. Regeringen konstaterar att EU ETS i sig inte är tillräckligt för att uppnå klimatmålen. Det krävs även nationella åtgärder utanför den handlande sektorn och insatser för klimatfinansiering till fattiga länder. I Sverige har koldioxidskatt varit ett mycket kostnadseffektivt verktyg för att reducera utsläppen i icke-handlande sektorn. Det är centralt att EU:s regelverk på andra områden inte motverkar möjligheterna för medlemsstaterna för att vidta kostnadseffektiva klimatåtgärder.

Som svar på andra frågan avser regeringen framföra att Sverige
Som svar på andra frågan avser regeringen framföra att Sverige står bakom de slutsatser som antogs vid Europeiska rådet i oktober 2014 och som anger att fri tilldelning inte ska upphöra för de sektorer som löper avsevärd risk för koldioxidläckage, så länge inga jämförbara åtgärder vidtas i motsvarande ekonomier. Regeringen avser dock framföra att fri tilldelning bör begränsas och nuvarande kriterier för bedömning av vilka sektorer som bör få fri tilldelning på grund av avsevärd risk för koldioxidläckage bör ses över för att fokusera på de sektorer som är verkligt utsatta. Det är viktigt att systemet premierar de anläggningar som leder utvecklingen mot en koldioxidsnål produktion. Regeringen avser dock verka för att fri tilldelning till sektorer som inte bedöms löpa avsevärd risk för koldioxidläckage fasas ut.

Regeringen avser framföra att riktmärken för fri tilldelning bör uppdateras för att spegla teknisk utveckling och skapa starka incitament för utsläppsminskningar. Det är positivt att tilldelningen anpassas mer till faktiska produktionsnivåer.

Som svar på den tredje frågan avser regeringen framföra att innovation och modernisering av energisektorn och industrin är nödvändigt för att EU ska kunna nå sina mål till 2030. Europa står inför ett stort behov av investeringar i dessa. Regeringen avser framföra att de finansieringsmekanismer för solidaritet som skapades vid Europeiska

rådet i oktober 2014 måste inriktas på åtgärder för förnybar energi, energieffektivisering och elinfrastruktur. Investeringar i fossil energi kan skapa inlåsnings effekter och riskerar att göra det dyrare att uppnå EU:s långsiktiga klimatmål. Regeringen avser verka för att den nya innovationsfonden ska kunna gå till utvecklingen av avancerade biobränslen.

Icke lagstiftande verksamhet

5. Miljöanpassning av den europeiska terminen – miljöskadliga subventioner och genomförande av miljölagstiftningen

- Diskussion

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet har för avsikt att miljørådet ska diskutera hur miljödimensionen i den europeiska planeringsterminen kan stärkas. I detta syfte har ordförandeskapet lyft upp frågan om eliminering av miljöskadliga subventioner och problemet med bristande genomförande av EU:s miljölagstiftning.

Bakgrund

Ordförandeskapet har presenterat följande fyra frågeställningar för diskussion på miljørådet med inriktning på hur man kan stärka miljödimensionen i den europeiska terminen. Frågeställningarna är inriktade på en diskussion om modeller och erfarenheter av utfasning av miljöskadliga subventioner. Vidare om huruvida en cirkulär ekonomi och de globala hållbarhetsmålen bör reflekteras i den årliga tillväxtöversikten samt om miljørådet bör behandla hur man på bästa sätt kan stödja ett bättre genomförande av EU lagstiftningen på miljöområdet.

Den 21 oktober förväntas ett meddelande från kommissionen om hur den europeiska terminen ska utvecklas.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen avser framföra att det är viktigt att miljöfrågorna ges fokus inom ramen för arbetet med Europa 2020 och terminen. Incitament för en övergång till en resurseffektiv ekonomi ska stärkas. Regeringen verkar för att ambitionsnivån och fokus i arbetet med Europa 2020 upprätthålls. När det gäller subventioner är det angeläget att påpeka att subventioner ofta finns för att de behövs i sektorpolitiken. Erfarenheten från Sverige visar att utfasningen behöver tid och normalt endast kan ske stegvis. Det är angeläget att också EU-budgeten granskas i syfte att identifiera potentiellt miljöskadliga subventioner.

Regeringen föreslår att Sverige informerar och bjuder in övriga medlemsländer till att ansluta sig till vängruppens Friends of Fossil Fuel Subsidy Reform kommuniké om vikten av att reformera/avskaffa fossilbränslesubventioner.

Regeringen föreslår att Sverige stödjer att utvecklingen mot en ekonomisk modell baserad på cirkulär ekonomi och inspirerat av de globala hållbarhetsmålen reflekteras i den årliga tillväxtöversikten.

Regeringen föreslår också att Sverige kan ställa sig bakom fortsatta diskussioner i rådet om genomförandeunderskott i fråga om miljölagstiftningen på EU nivå samt Kommissionens avsikt att ta fram landspecifika "Environment Implementation Review".

6. 2030-agendan för hållbar utveckling – "Låt oss förändra världen" – och dess miljöperspektiv

- Diskussion

Avsikten med behandling i rådet

Ordförandeskapet har för avsikt att miljöministrarna vid mötet ska hålla ett åsiktsutbyte om de nyligen antagna globala målen för hållbar utveckling, Agenda 2030.

Bakgrund

Den nya agendan för hållbar utveckling, Agenda 2030, med dess 17 mål och 169 delmål antogs formellt av världens stats- och regeringschefer den 25 september i New York. Slutresultatet blev enligt de allra flesta förhandlingsparterna och representanterna från civilsamhället mycket ambitiöst. Agendan förenar de tre dimensionerna av hållbar utveckling – social, ekonomisk och miljömässig och innehåller en global ram för att till 2030 utrota fattigdom och uppnå hållbar utveckling. Agendan är global och integrerad, dvs. målen spänner över traditionella politikområden och är beroende av varandra för att kunna uppnås. Miljömässiga och sociala hållbarhetsaspekter inkluderas, inom ramen för fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling.

2030-agendan är en fristående process men är ändå innehållsmässigt såväl som politiskt nära knuten till utvecklingsfinansieringsagendan och även klimatförhandlingarna. Agenda 2030 och dess mål är också kopplad till klimatkonferensen (COP21) som äger rum i december i Paris.

Vid miljørådet planerar ordförandeskapet ett åsiktsutbyte strukturerat kring tre frågor som skickats ut på förhand om genomförandet av Agenda 2030. Den första frågan berör vilka prioriteringar EU bör göra för att implementera miljödelarna av Agenda 2030. Den andra frågan behandlar hur samstämmigheten mellan olika politikområden kan

förbättras, som en del i arbetet mot en hållbar utveckling. Den tredje frågan behandlar hur EU:s rapportering ska ordnas mest effektivt.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen avser framföra i relation till den första frågan att Agenda 2030 är ett ramverk som möjliggör en effektiv uppföljning på nationell, regional och global nivå. Alla berörda aktörer; EU, regeringar, det civila samhället och den privata sektorn behövs för att bidra i genomförandet. Genomförandet blir centralt för att möjliggöra övergången till en hållbar framtid. Regeringen anser att det är av största vikt att arbeta tvärssektoriellt, över olika politikområden samt att utnyttja redan existerande mål, och initiativ på olika nivåer för ett effektivt genomförande.

Inom EU blir det centralt, anser regeringen, att integrera Agenda 2030 i existerande policys, mål etc. för att stärka arbetet och bidra till en koherent politik i genomförandet. Kopplingarna mellan Agenda 2030 och EU:s sjunde miljöhandlingsprogram blir viktigt på miljöområdet. Nationellt kommer, i Sverige, de miljö kvalitetsmålen och generationsmålet att vara viktiga utgångspunkter i genomförandet av målen. Regeringen anser att resultatet av Agenda 2030-förhandlingarna är positivt och starkt och är angelägen om att kunna bygga vidare på det inför klimatkonferensen COP21 i Paris.

I genomförandet av Agenda 2030 är det viktigt att arbeta för samstämmighet mellan politikområden. Några exempel är: att arbeta för en koherent politik i EU:s lagstiftning, t ex avseende klimat- och energipolitiken så att olika delar av unionsrätten inte hindrar medlemsländernas möjligheter att använda sig av kostnadseffektiva nationella styrmedel så som koldioxidskatt; att skapa ett EU med hållbar konsumtion och produktion inklusive en hållbar kemikalie- och avfallshantering med en cirkulär ekonomi som mål; att ställa om till hållbara städer och driva på för förnybar energi; att arbeta för biologisk mångfald och bevarande av eko-systemtjänster, inklusive en hållbar förvaltning av våra hav; att arbeta för bättre luftkvalitet som också är kopplat till människors hälsa.

Beträffande den andra frågan avser regeringen framföra att samstämmighet mellan politikområden och ett integrerat arbetssätt kommer att vara grundläggande för ett effektivt genomförande av Agenda 2030. Regeringen avser framföra att EU bör fortsätta bygga på och stärka det fördragsbundna åtagandet att arbeta med samstämmighet för utveckling och att EU:s institutioner, däribland kommissionen, och likaså medlemsländerna, har en viktig roll i det arbetet.

Gällande den tredje frågan om hur EU:s rapportering ska ordnas mest effektivt anser regeringen att uppföljnings- och utvärderingssystem bör bygga på existerande system och indikatorer där så är möjligt.

Regeringen avser vidare framföra att det är bra att Agenda 2030 ska följas upp på ett integrerat sätt inom det s.k. *High Level Political Forum (HLPF)*.

7. Informationspunkter

a) Utsläpp från verklig körning och fusk med bilars system för utsläppskontroll: ett viktigt hinder mot förbättrad luftkvalitet i Europeiska unionen

- *Information från den österrikiska och den danska delegationen, stödda av den franska och den slovenska delegationen*
- *Information från den belgiska delegationen*

Österrike, Danmark, Belgien, Frankrike och Slovenien avser informera miljörådet om att fusk med avgastester och stora skillnader mellan testvärden och bilens verkliga utsläpp utgör hinder för medlemsländerna att nå EU:s regler om luftkvalitet. Frågan har uppkommit på grund av att Volkswagen medvetet har manipulerat sina dieslbilars avgasutsläpp. De väntas också uppmana till att skyndsamt förändra EU:s testmetod så att den bättre överensstämmer med verkligheten och det blir svårare att manipulera med avgastesterna.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen förslår att Sverige ger sitt stöd till uppmaningen att skyndsamt förändra EU:s testmetod så att den bättre överensstämmer med verkligheten och det blir svårare att manipulera med avgastesterna.

(b) Initiativet "make it work"

- *Information från den nederländska, brittiska och tyska delegationen*

Nederländernas delegation avser informera om projektet Make it Work. Projektet är initierat av Nederländerna och syftar till vägledning i arbetet med att ta fram ny EU-lagstiftning på miljöområdet så att lagstiftningen kan bli mer effektiv i fråga om både tydlighet och praktiskt genomförande av lagstiftningen, som att lagstiftningen ska bli bättre med hänsyn till framtida anpassningsbehov. Under de kommande nederländska och brittiska ordförandeskapen planeras flera evenemang för att uppmärksamma Make it Work och dess syfte.

c) Förberedelser för COP21

- *Information från ORDF och KOM*

På miljörådet den 26 oktober väntas ORDF och KOM dela information från informella möten, såsom INDC Forum i Rabat den 12-13 oktober, som är av relevans för förberedelserna inför den tjugoförsta partskonferensen under FN:s klimatkonvention, COP21, i Paris. Rådsslutsatserna från miljörådet den 18 september utgör EUs mandat inför förhandlingarna. De kommer att kompletteras med rådsslutsatser från Ekofin den 10 november avseende klimatfinansiering. Den 19-23 oktober äger ett förberedande förhandlingsmöte i de internationella klimatförhandlingarna rum i Bonn och det kommer att följas av ett förberedande informellt partsmöte på ministernivå, PreCOP, den 8-10 november i Paris.